

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.“ într-una cu suplimentul „Fóia Pedagogică“
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Viitorul școlilor.

Din incidentul bugetului prezentat de către ministerul de culte și instrucțiune publică, dieta țerii noastre érá a fost terenul, care a întrunit pe toți deputații în un gând și o simțire.

Idealul tuturor politicianilor unguri fără considerare la colorit de partid, idealul tuturor este maghiarisarea popórelor din țera acésta, maghiarisarea în limbă, maghiarisarea în cugete și în simțiri, ca să ne folosim de o expresiune favorită a bardului nostru național, maghiarisare pe toate terenele vieții publice și în toate manifestațiunile vieții private.

Idealul acesta a condus întrégă viața publică de stat din statul nostru dela era dualismului încóce, și ea a și atins acest ideal.

S'a eludat legea despre egala îndreptire a naționalităților pe toate terenele vieții publice, s'a eludat în administrațiune începând de jos dela comună până sus în sinul ministerului, s'a eludat ea la justiție; pentru ce să nu fie tot așa și la cele ale învățământului public?

Și sistemul de a maghiarisa totul prin școle s'a urmărit cu consecuență și în sinul ministerului de culte.

S'a eludat cu sistem legea de instrucțiune, întru cât ea favorisa în ceva și naționalitățile.

Principiul fundamental din legea de instrucțiune dela 1868: ca fiecare cetățén să fie instruat în limba sa maternă, până când va ajunge la învățământul superior la universitate, principiul acesta a rămas numai pe hârtie, a rămas numai de paradă, spre a scóte cu el ochii străinătății.

De fapt statul a înființat școle, sustine multe școle în locurile impopulate cu naționalități, însă toate aceste s'au făcut și se sustin în flagrantă contradicțiune cu spiritul și litera legii fundamentale de instrucțiune, precum și cu principiile pedagogice și morale creștinesci.

În nici-una din aceste limba de instrucțiune nu este cea a respectivului popor, ci cea maghiară.

În timpul din urmă din incidentul mileniului s'au făcut mai multe sute de școle susținute de stat și ele s'au pus în comune curat românesci, unde noi confesiunile avém școle, și s'au pus cu scopul de a nimici școlile românesci, cu scopul de a lua poporului cel din urmă mijloc de a se pute cultiva în limba sa.

În fața tendențelor de a eluda dispozițiunile legii de instrucțiune bisericele românesci și-au întrunit toate puterile și au ținut ele școle confesionale, unde fiii poporului primesc instrucțiune.

Acésta instrucțiune în limba română cu unele restricțiuni se estinde peste școlile populare, peste cele medii până la învățământul superior în școlile superioare la universitate.

Spre a se eluda spiritul mai liberal din legea de instrucțiune s'au luat măsuri de restricțiune față cu confesiunile și corporațiunile, și nu li-s'a mai dat voie să înființeze școle medii nici din ale lor mijloce, așa s'a întemplat cu consistorul din Arad, așa cu corporațiunea grănițerilor din Bănat, cărora spre a-i pune la probă, li-s'au luat toate școlile din fostul confiniu militar, și s'au dat în administrațiunea comunelor politice, unde e eschisă binefăcătórea influență a bisericilor.

Asemenea volnicesce și cu tendențe în defavorul limbei de instrucțiune s'a urmat și cu școlile grănițeresci din Ardeal.

În desbaterile dietale din anul acesta s'au accentuat din nou dorințele vechi, accentuate an de an în parlamentul nostru: luarea școlilor din mâinile confesiunilor, și darea lor în administrarea statului.

Ce însemnăză acésta, o scim noi și di de di o vedem la școlile de stat.

Instrucțiunea se fie în limba maghiară, învățatoriul se fie neromân, séu dacă va și fi român, el se fie mai periculos decât un neromân.

Scopul final: maghiarisarea.

Ministrul de resort și acuma a răspuns ca mai naainte. Recunósc, că în cazul, când s'ar lua din mâna confesiunilor școlile, maghiarisarea ar merge

mai cu efect. Statul însă nu are încă destule mijlocele financiare.

Va trebui deci să se mai țină stadiul actual, însă se vor afla și în acest stadiu măsuri, cari vor asigura școlii realizarea „sublimului“ ei scop, care e maghiarisarea.

Tendența acésta s'a manifestat în ședința publică a parlamentului, și a aflat viu rëndunet în presa din capitală și provincie.

În acésta oglindă au să privescă școlile noastre confesionale, spre a cunoșce pericolul, care le amenință.

Reichsrathul austriac.

Alegerile pentru dieta austriacă s'au terminat; sunt deja aleși toți 425 membrii ai noului Reichsrath. În urma reformei electorale și a înființării curiei a cincina numărul deputaților s'a sporit dela 353 la 425, va să dică în curia a cincina s'au ales 72 deputați. După terminarea alegerilor „Neue Freie Presse“ a compus au conspect despre numărul deputaților din diferitele partide înainte de reforma legii electorale și despre numărul acestora după alegerile acum terminate. Din acest conspect reiasă, că diferitele partide câte mandate au câștigat, ori câte au pierdut. Astfeliu partidul clerical-german

clerical-german	+ 15 mand.	(26—41)
social-creștin	+ 18	(10—28)
german-poporal	+ 22	(17—39)
italian-clerical	+ 3	(2—5)
polon	+ 4	(55—59)
ceh-tiner	+ 13	(47—60)
ceh-tiner radical	+ 1	(0—1)
ceh clerical	+ 1	(0—1)
ceh agrar	+ 1	(0—1)
sloven, — nici câștig nici pierdere		(16—16)
croat	+ 4 mand.	(7—11)
sérb	+ 1	(1—2)
ruten	+ 3	(8—11)
român	+ 1	(5—6)
mari proprietari din partidul constituțional germani-progresiști		(49)
socialist, nici câștig, nici pierdere		(1—1)
social-democrat	+ 13 mand.	(1—14)
italian-liberal	+ 3	(11—14)
poporal polon	+ 3	(0—3)
Stojalovski	+ 6	(0—6)
național german	+ 3	(2—5)
mandate cassate	11	(11—0)

Din acest conspect resultă, că cea mai mare pierdere a îndurat stânga unită de odioră, care consta din mari proprietari constituționaliști și din progresiștii germani.

Revista externă.

La 17/29 Martiu a. c. s'a deschis dieta austriacă prin mesagiul de tron ce-l publicăm la alt loc al fóiei noastre.

Mesagiul indică o mulțime de probleme, ce va avé noul parlament să rezolve în decursul sesiunei ce urmăzá.

O notă discordantă este în mesagiul mai cu sémă partea privitoare la politica externă, carea numai sperézá a sustine pacea în Orient, nici decum însă nu declară, că acésta ar fi asigurată.

O altă notă discordantă e îngrijirea, ce a cuprins pe toți pentru emigrarea populațiunei în țeri străine pentru a-și câștiga pâinea de toate zilele.

Tot cestiuni fórte seriose pentru consolidarea atât internă, cât și externă a unui stat.

Preste tot mesagiul de tron își face impresiune fórte îngrijitoare.

* * *

Evenimentele din Creta, cu totă serioșitatea lor încep a deveni de a doua mână și privirile tuturor se îndreptă acum spre Tesalia, unde grecii și turcii aștepta numai cel mai mic pretext ca să se încare.

Pentru evitarea unei astfel de încărări se dice, că marile puteri vor trimite un ultimatum atăt Greciei cât și Turciei ca să-și retragă trupele dela granițele dintre ele.

*

Nu mai puțin îngrijitoare sciri sosesc din Armenia, unde mahomedanii ér au început cu omorurile și jăfurile printre creștini.

*

În urma acestor stări de lucruri înafară putem dice: diplomația se pep-tenă, ér Orientul arde.

Chestiuni bisericesci.

II.

Se dice, că odinióră óia, prindénd veste, că Creatorul și pe ea a menit-o să fie liberă, n'a mai voit a sta sub tutela pécuarului; pentru-că, dicea, acela numai o tunde și mulge, nimic

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

3. Călcătorii de rënduelile cele normalicesci în locurile cele bisericesci și întru ale legii, se vor da sub acție fișcusescă, și domnii diregători varmeghi și a magistraturilor fără de a face mai înainte scire la înălțatul crăescul guvern se îngăduesce de toate de acest feliu de pricina, ér execuția sentinții cei publicăluite se împedecă numai întru întemplările cele strinse judecătóresci și după sine pedépsa trupului aducétóre.

4. Tot acești deregători a varmeghiilor și a magistraturilor, neuniților de legea grecescă în locurile acelea, unde biserici și școle n'au, fără de a mai face reprezentăție, vor puté da îngăduință spre aceea cu cheltuiala sa încă a le mări, a le direge și încă și din nou a le face. Pentru acésta între întemplări ca acestea între obștile și preoți așa a urma să pové-tuiți, nóuë referăluind de împlinirea acesteia.

S'au dat în Sibiu, 27 Martie 1786.

Gedeon Nichitici.

Nr. 344

Preacucernice protopópe Kir Lazare!

Fiindcă Domnul episcopul nostru la 12 Ianuarie a. c. la toți protopopii și la preacucernicia ta au trimis poruncă după puterea preainălțatelor rëndueli împărătesci, ca toți preoții cei ce sunt preoți în Valachia după amnestie să opréscă de totă slujba preotéscă și parochienéscă, însă acum preasfințitul Domnul episcopul nostru înțelegénd, că unii preoți din cei ce sunt preoți în Valachia, după amnestie, adevă, prevaricatori, îndrăsnesc peste porunca și rënduiala împărătéscă a slujii, pentru aceea la 28 Maiu a. c. din Carloviț au trimis la consistoriu poruncă, ca prin cerculariu să se înștiințeze toți protopopii să opréscă pe prevaricatori de totă slujba preotéscă și parochienéscă. Așa dar preacucernicia ta datoriu vei fi după puterea numitei porunci archieresci dela 12 Ianuarie a. c. dată și întru preainălțatelor rëndueli împărătesci întemeetă a oprí pe prevaricatori de altă slujbă preotéscă și parochienéscă și a urma după porunca mai sus pomenită, într'alt chip sub grea pedépsă, ne-băgând samă, vei cadé și silit vei răspunde, așa și mila lui Christos să fie cu preacucernicia ta.

S'au dat în Sibiu, 22 Iunie 1786.

Protopopul Ioachim.

Nr. 357.

Preacucernice protopópe Kir Lazare!

Din pricina Reșinenilor pentru sfințirea maslului asupra unui bolnav cât să plătescă, pentru-că nu este în stolariu aréat cât să se plătescă, cu preoții de acolo cunoscut au făcut nóuë înălțatul crăesc guvern taxa cât să plătescă un bolnav unui preot când se va chema la sfințirea maslului, căruia întru urmarea înaltului crăesc guvern prin milostivul său intimat din 6 Aprilie a. c. sub Nr. 2402 mi-au aréat, cum-că, de către norma făcută stolariului nu se póte mișca, éră nici opresc pe preoții dela osfințirea maslului, și când vor fi chemați, să mérégă, plata éráși n'au însemnat. Pentru aceea, după porunca acestui intimat, preacucerniciile vóstre înștiințând, ca să aré-tați preoților din protopopiatul vostru, cum că pot face sfințirea maslului când vor fi chemați. Așa făcénd și de primirea și de vestirea acesteia înștiințându-ne, mila puternicului Dumneđu se fie cu voi.

S'au dat în Sibiu, 13/2 Iulie 1786.

Gedeon Nichitici.

(Va urma.)

ajutându-i. S'a reslătit deci prin păduri totă turma. Consecuența: lupul una câte una a răpit și ucis oile, cele rămase au perit în miserie, fiind că n'a mai fost cine să le adune pentru ernală nutreț.

Poporul ortodox român a făcut experiența oiei. Ținut într-o stare de helot seculi de-arăndul, simțul pentru a-și pute pricepe interesele vitale și a lucra întru realizarea acelorora i-s'a timpit aproape cu totul.

Duceți un econom — altfel de totă istețimea — și așezați-l într'un mediu lui cu totul necunoscut, apoi pretindeți economie dela el și înaintare în cele materiale. Fără îndoială ar fi o absurditate. Insuși acel econom, dacă pricepe ceva și are înțelepciune, va ține: E bine, instruați-mă întâi! s'eu dați-mi timp de studiu, ca să mă pot în această a mea nouă situație orienta!

Libertatea în acțiune pe terenul bisericesc poporul a înțeles-o așa, că nu mai are nici o datorință, la nimic nu se mai poate obliga. Ținând a se recrea puțin, după jertfele prestate în cursul secolilor trecuți, parte din alte motive subiective, a început a se substrahe de la ori-ce prestațiune, numai unde a putut-o face asta.

S'a produs o stare nenormală.

În multe părți poporul dela contribuiri față de școlă s'a substras, pe învățătorul nu numai n'a tins a-l sprigini și remunera după cuviință, dar a căutat a afla în acel post tot indivizi cu puțină carte, cari și din salariul odată satorit se mai cedeze ceva; ba durere, s'au născut stări încordate, pe ici pe colo, și între popor și preot, din cauza stolelor și altor venite ce poporul voia a le reduce.

Astfel autoritățile superioare bisericesci au trebuit să întrevină, aplicând în casuri date chiar și mijloace drastice.

De înactivarea de noue instituțiuni folositoare și culturale — nici fac pomenire, căci s'au înființat numai în sporadice casuri. Ce e mai dureros, a început pe unele locuri a se clătina și basa morală a parohiei, prin scăderea moralității și prin ivirea a tot felul de curente din punctul de vedere al bisericeii foarte stricătioase.

Pe când în timpul apririlor cu tărie ține poporul la biserică sa strămoșească, așa că nici tunurile nu-l puteau de aceea despărți, ați în era constituțională, nu sunt rari casurile de proselitism. Pe unele locuri în masse pășesc, s'eu stau gata de a păși credincioșii noștri, nu la unație mai mult, ci în sinul altor bisericeii cu totul străine și în limbă și în credință. Continuând stările actuale ne vom pomeni poate nu preste mult, că înconfesionalitatea prinde rădăcini și la poporul nostru, recunoscut de vécuri ca un popor cu sentiment profund religios. (La această presupunere conduc multe din incidentele de prin unele parohii, care nu odată degenerază în formale scandale publice, turburând nu numai mediul, unde ele se produc, ci eoul se resimte în cercuri tot mai largi.)

Nu se adevărește est-chip destul de eclatant fabula cu oia? —

Aceste stări sunt efluxul unei momentane perturbațiuni în viața psihică a poporului. Este timpul trecerii subite, dela o ordine de idei la alta, ceea-ce nici când nu s'a putut fără a produce ore-cari perturbațiuni.

Popóre cu mult mai înaintate ca al nostru, (d. e. Francesii) când și-au schimbat forma organismelor de stat, au trebuit să trecă prin mai mari peripeții ca al nostru, ba nici după decenii de ani lupta n'a încetat. La poporul nostru, se fie ore excepțiune? Firea are curs ce nu se poate strămuta, acela este etern, ca însași ddeirea. În natura saltus non datur.

În ultima analiză inconvenientele expuse nu se reduc atâtala lupta ideilor vechi cu cele noue, decât mai mult la starea culturală inferioară.

Intr'adever, poporul puțin poate pricepe, cari sunt acele mari bunuri

spirituale și morale, ce în cadrul organizațiunei bisericeii se pot realiza. Pricepându-le, n'ar mai trebui nici un impuls extern, el de sine cu zel și nobilă ambiție ar coopera la realizare. Numai popórele inconscie aberéză dela destinațiunea lor!

Vięta constituțională se baséză pe principiul: fie-carele merită sórtea ce însuși și-o croesce. Românul ține: cum îți păzești, așa vei mânca. Un popor ca și al nostru nu pricepe așa teorii. Secoli lungi și grei au zăcut în supunere și atárnare, nici ați timbrul servitutei nu e sters din inima sa. De e un popor pe lume, care are sentiment pentru ceea-ce în limbagiul de obsce se numesce autorități, apoi e poporul nostru. El, românul, și ați după un jumătate veac de libertate oftéza după timpurile, când nu trebuia să se cugete atâta, când altul — stăpânul s'eu — îi croia sórtea sa, și a lui datorință era numai a munci.

Să nu se uite, și aceea, că constituționalismul este împreunat cu unele forme, care a le însuși, poporului nu-i s'a dat ocaziune. Clase cu mult mai culte la noi nu pricep sensul formelor constituționale, nici înțeleg rostul lor; ce vei pute țicede popor, carele afară de córnel plugului s'eu, altă instrucțiune în această materie nu a primit?

Inadins vréu să accentuez aci un moment de mare pond. Este vorba de direcțiunea religioasă-morală, ce secolului nostru îi este proprie. Materialismul cras, ireligiozitatea și egoismul sunt factorii, cari servesc de motori în tóte întreprinderile. Umanismul e pe cale de a dispărea din lume; astfel ori ce idei nobile sunt înădușite de altele mai puțin nobile. În special față de bisericeii s'a produs o ore-care aversiune, ori mai bine, dis înstrăinare, — de unde incontestabil se nasce indiferentismul.

Nu poporul e de vină, nici el a produs curentul; el innótă cu curentul și se lasă a fi ademenit de acela.

Tóte timpurile își au ideile și curentele lor: Vorba e, că curentul secolului nostru în direcțiunea indicată poate fi cel mai funest în consecuențe. În tóte timpurile au fost și sunt proci minciogși: timpul nostru pe tóte le întrece. Relațiunile nóstre sunt de astfel, că perđend tesaurul, care în cursul veacurilor trecute ne-a fost singurul liman de odihnă sufletescă și are să fie pentru toți vecii, — perdem totul ce mai scump are omul în lume.

E bine să notăm aceste. Iosé trebuie știut de altă parte, că răcéla ce se observă în popor față de instituțiunile bis., parte mare provine din influințe externe și bisericeii inimice. Solul fructifer, unde prind ideile — supranumite — noue este tineretul. În tóte direcțiunile se cere muncă, în direcțiunea prevenirii acestei bóle a secolului la tot cazul se pretinde o febrilă și îndecită activitate, dacă e vorba, ca bisericeii și instituțiunile ei să nu sucumbe. Niménui din fiii adevérați ai bisericeii nu îi este permis a sta mai mult cu mâinile încrucișate și oftând.

Ce este de făcut?

Din parlamentul magiar.

Ședința dela 26 Martiu n. 1897.

După deschiderea ședinței și după verificarea protocolului din ședința ultimă, presidentul camerei prezintă adresa comitatului Șopron contra urcării quotei și adresa orașului Oradea-mare pentru înființarea unei episcopii greco-catolice magiare. Ambele se predau comisiei petiționare. Tot presidentul aduce la cunoștința camerei, că a primit o epistolă în care se denunță unii deputații, că ar fi în oficii publice incompatibile cu postul lor de reprezentanți în dieta țerii; ne fiindu-i însă această epistolă înmănată în persoană și neputându-i descifra subscrierea, rogă camera să nu o considere de loc, ceea ce se și încuviințeză.

S'a trecut apoi la ordinea zilei, la pertractarea bugetului ministrului de finanțe.

Discuțiunea o deschide referentul *Pulszky* recomandând proiectul din nou spre primire.

Luând apoi cuvântul deput. pop. abatele *Molnár* Iános, vorbește contra omnipotenței statului, carele caută să se întărească pe contul popórelor. Intre altele *Molnár* caracterizează statul modern în următoriu mod: „caracterul îi este: fără caracter; religiozitatea: ireligiozitatea; biserică: bursa; cartea de rugăciune: cambiul; rugăciunea: injurarea lui D-șeu și a preoților; virtutea: punga; libertatea: liberalitatea; frățietatea: principiul „do ut des“; egalitatea: góna după tittle și decorațiuni s'eu geșeft cu acestea; direcțiunea: carbonarismul liber; puterea: capitalismul; dreptul public și al poporului: acoperământ sub care își face origiile interesul privat; sistemul de stat: absolutism constituțional; politica de guvernare: lupta stérpă de partid; parlamentul: asociațiune pentru interese; alegerile: tégueli de suflete; arta: makartism; museele de pictură: înroșitoare de obraz; teatrele: destrăbălări; locurile de petrecere: gramăți de gunóie morale; cavalerismul: duelul barbar; singura scăpare în nenorocire: sinuciderea; presa: lucrătórea diavolului; și chiar lectura pentru tinerime îi este ponografă; cultura: spoială; non plus ultra dorințelor: luxul și luxuria; fructul acru: corupțiunea, ér dezvoltarea ultimă, sórtea finală: conflagrațiunea generală, bancrotarea morală și materială“.

La acestea nu e de lipsă nici un comentariu.

După *Molnár* a luat cuvântul contele *Csáky* Albin, carele apară din tóte puterile guvernului și sistemul actual de guvernare, care a „ridicat“ Ungaria de ați la „înălțimea“ în care se află. (Să nu se îmbete numai de cap la urmă din această „înălțime“ și să cadă rupându-și grumazii. Red.)

Eötvös Károly sbiciuesce administrațiunea actuală și face o ieremiadă asupra magiarismului desconsiderat. (O, s'eracl magia rism. Red.) Inchee dând în partidul popular, căci după densusul acesta e reacționar și se exprimă, că nu are încredere în actualul guvern. Nu primesce bugetul.

Ședința s'a terminat prin vorbirea deputatului popular *Páder* Rezső, carele ține, că guvernul pentru matricule și alte lucruri netrebnice are bani destui, dar pentru alte instituțiuni umanitare nu are. Nu primesce nici el bugetul.

Mesagiul de tron austriac.

Cel mai important eveniment al zilei este mesagiul de tron cu care a fost deschisă dieta austriacă la 17/29 Martiu a. c. Étă-l în tótă extensiunea lui:

„Stimați domni din ambele camere ale consiliului imperial! La începutul nóuei și importantei ere a vieții constituționale v'am adunat în jurul tronului meu, ca să vă predau salutul meu împărătesc.

Reprezentanța imperială în sesiunea trecută a corespuns încrederei mele puse de iubirea de patrie și în înțelepciunea ei, căci în butul contrastelor existente a sevêșit muncă rodnică pe multe terene ale vieții de stat. Sper, că ceea-ce dênșii au început norocos, veți desvolta și promova mai departe, și că veți începe nouă lucrări folositoare și le veți încheia cu succes.

În această speranță a mea mă întăresce împregiurarea, că activitatea legislațiunei îndreptată spre lărgirea dreptului electoral și-a aflat încheiere și a succes a asigura estinselor straturi ale populațiunei reprezentanță constituțională. Acum va fi posibil a face să se valideze amésurat gradelor de îndreptățire a lor interesele tuturor claselor, cu aceea moderațiune, care corespunde conlucrării pline de responsabilitate îndreptate spre binele totalității.

Ori cât de importantă s'ar aréta însă această lărgire a constituțiunei asupra totalității de stat, deplina ei însemnătate și-o va ajunge numai în nisuița spre sênătóse reforme sociale.

Activitatea ei va fi îndreptată într'acolo, ca în măsură mulțemitóre să se îngrijescă de interesele spirituale și materiale ale populațiunei, și în cadrele existente ordini sociale să slăbescă contrastele fără să recurgă prea din samă afară la capabilitatea sa întreprindétóre spre scopuri sociale-politice și fără

să slăbescă capabilitatea de concurență a lor față cu străinătatea, carea și lucrătorilor nu mai spre al lor bine le servesc. În acest înțeles va prezenta cât de curénder guvernul meu un proiect de lege referitoriu la reforma legii despre asigurările contra nenorocirilor și despre asigurările contra bólelor. Obiect de serióse îngrijiri va forma și aceea, ca clasa industrială prin perfecționarea calificațiunei specialiste și prin promovarea întovărășirilor, cum și prin alte dispozițiuni, să fie adusă în poziția de a ocupa pe terenul vieții economice locul ce-i compete.

Activitatea industrială, careia în organismul economiei publice îi compete loc de frunte, este avisată la puternică spriginire. Va fi a guvernului meu datorință, să i întindă acest sprigin. Atențiunea completă merită aceea situațiune strimtorată, în carea se află productivitatea economiei de câmp, acest puternic isvor al puterii și bunăstării statului. Guvernul meu își va ține de datorință a procedea ca ocrotitoriu și a lua în apărare economia de câmp față cu pericolele ce o amenință. Vi-se va prezenta un proiect de lege referitoriu la organizarea asociațiunilor clasei agronomice.

Cea mai ponderósă și mai urgentă problemă a sesiunei viitóre vor fi însă învoelile referitóre la renoirea convențiunei vamale și comerciale cu țerile coróniei ungare, la administrarea dărilor de consum după aceleași principii în ambele țeri, la regularea cestiunei bancii și la continuarea reformei valutei, și în fine la concurgerea întru acoperirea spelelor comune ale monarhiei (cuota). Pêtrunși de spirit patriotic, veți lua la examinare dréptă și ecuitabilă proiectele ce vi-se vor prezenta în acest obiect, a căror grabnică resolvare totată e de dorit, cât și de necesar.

În noua sesiune însă veți avé să ve îndreptăți atențiunea și asupra seriei altor probleme importante. Pe terenul administrațiunei interne veți avé să vă ocupați cu acelea proiecte ale guvernului meu, al căror scop este, ca cestiunea asigurărilor să se reguleze pe diferitele terene ale vieții economiei publice.

Inclinarea populațiunei, carea în unele părți ale imperiului esă la ivéla cu tot mai multă intensivitate, ca pânea de tóte zilele să si-o câștige în străinătate, trebuie să vă îndrepte atențiunea și asupra acestei aparițiuni importante atât din punctul de vedere al economiei publice, cât și din punct de vedere social. Despre această încă vă va prezenta guvernul meu un proiect de lege cât mai curénder.

Pentru cultivarea sciințelor și artelor guvernul meu va purta deosebită grijă, și pe terenul instrucțiunii publice se va nisui într'acolo, ca prin perfecționarea bine plănuită a instituțiunilor existente să promoveze cultura generală.

Cea mai mare problemă a școlilor însă va fi totuși educarea poporului, ér această dorim s'o realizăm astfel, că vom îmbogăți organismul institutelor preparandiale.

Legislațiunea justicială se va ocupa cu modificarea legii despre procedura concursuală și a legii despre afacerile bagatele. Afară de aceea se vor subșterne proiecte referitóre la judecătóriile de pace și la oficiile comunale aplanatóre, cum și la procedura în procesele ce obvin în circulațiunea comercială, cum și la reuniunile economice și de câștig comun. Codificarea tuturor ramurilor dreptului penal se va începe îndată-ce vięta de drept în partea ei formală basată pe base noue prin procedura civilă, va permite începerea acestei mari lucrări legislative.

Guvernul meu se va ocupa cu reforma procedurii penale militare în astfel de direcțiune, care să coréspundă atât intereselor speciale militare, cât și esigențelor jurisprudenței moderne și va subșterne proiect de lege și referitor la scutirea secretelor militare. În cel mai apropiat timp vi-se va subșterne proiect de lege referitor la încasarea dărilor directe și la încasarea lor pe cale coercitivă, cum și referitor la despăgubirea comunelor pentru încasarea forțată a dărilor de stat.

La reforma plănuită a legii de venit vor fi validate principiile fundamentale umane ale modernului drept penal real și formal, ér la legea despre competență (ecivalent), carea va premerge dreptei legi de competențe devenite necesare în urma noiei proceduri judecătóresci civile, vor fi validate acelea considerațiuni, conform cărora se arată necesară reducerea ecivalentului de tran-

criere a imobilelor în estensiune mică și de mijloc. Considerațiuni de economie generală de stat pretind urgent regularea temeinică a economiei de stat, a singuraticelor regate și țeri.

În năsuința, ca pentru provincii să se deschidă noile isvóre financiare, lângă împărțirea lor asigurată prin lege din eventualul prisos dela dările directe, guvernul meu are intențiuni a împărțea provinciile în mod însemnat și din prisosul dărilor de consum.

Guvernul meu va promova și năsuințele provinciilor pentru introducerea de dări provinciale separate. Guvernul meu va pași înaintea domniei vóstre și cu proiecte pentru ridicarea și dezvoltarea comunicațiunii, a căror obiect va fi punerea în stare de folosință a căilor pe apă dinlăuntru, dezvoltarea mai departe a circulațiunii maritime, înființarea de nove legături de căi ferate și statificarea unor linii de căi ferate.

Dacă e vorba, ca atât de multe și importante probleme să se realizeze, atunci desbaterea și hotărîrea asupra lor nu este permis să fie conturbată prin contras-e naționalistice. Rezolvarea cu succes a acestor probleme are efect asupra intereselor tuturor națiunilor și triburilor de popóre, conlucră la delăturarea greutăților și unesce puterile în serviciul puterii de stat și spre activitatea comună în al statului interes. Guvernul meu va lucra necontent într'acolo, ca să delătore impedimentele apropierii și în cadrele constituțiunii existente să deschidă calea spre satisfacerea pretensiunilor îndreptățite, să creeze o astfel de basă, pe carea contrarii, prin reciproca recunoșcere a drepturilor lor și a puterii lor, să se pótă împăca, ér cu ajutorul Celui Atotputernic se vor și împăca.

Numărul și extensiunea proiectelor, ce vor fi a vi-se presenta ridică mari pretensiuni față de D-tre, dar eu mă încred în bunăvoința D-tre, în puterea de muncă a D-tre și în aceea, că și din acel motiv veți grăbi cu rezolvarea proiectelor, ca dietele povinci-ale ale tuturor regatelor și țărilor să le asigurați cu privire la lucrarea dănselor mai mult timp și mai liberă mișcare.

În ceea ce privește politica externă, prin conlucrarea solidară a tuturor marilor puteri a succes a se pune hotar pericelilor ivite în Orient în urma ultimelor turburări, și de sigur se pótă da expresiune speranței, că acțiunea săvârșită în acest caz, în butul unor divergențe de păreri și temeri eșite la suprafată în decursul pertractărilor, va conduce la rezolvare salutară și în esență multumitoare. Se referesce această înainte de tóte la cestiunea cretensă, sulevată în mod ușuratic, carea a îndemnat pe guvernul meu, ca în conțelegere cu aliații noștri și prin strînsă încredere în deplin contact cu puterile ce stau cu noi în relațiuni de preținie, să recurgă la o întregă serie de măsuri, al căror scop e, ca prin acțiune îndreptată spre susținerea statului quo teritorial să restrîngă între marginile convenite năsuințele și poftetele îndreptate spre conturbarea păcei. De și ținuta Greciei în această afacere la nici un caz nu pótă conta la aprobarea puterilor, Turcia încă trebuie să admită, că mare responsabilitate ar lua asupra-si, dacă pe lângă falsă interpretare a celor mai vitale interese ale ei, și în contra sfatului unanim al puterilor europene, s'ar codi să împedecă tristele abuzuri și prin această ar susținé astfel de stări, cari ar purta în sine germeni nelinisciei perpetue. De sigur e la loc speranța, că în această direcțiune se va asigura ceea-ce e inevitabil necesar.

De v-ar succede, stimați domni din ambele camere ale dietei imperiale, ca sprijiniți de dezvoltarea pacinică a raporturilor externe și interne, în activitate comună, obiectivă și concordantă, să săvârșiți lucruri bune spre binele patriei! Dumnezeu Atotputernic să-și reverse binecuvântarea sa asupra lucrărilor D-tre.

Din România.

Vineri în 4/16 Martie, a. c., s'a serbat aniversarea a 17-a a țilei în care România s'a proclamat de regat român. Sărbarea s'a început cu 101 salve de tun obicinuite, ce s'au tras în dorile țilei pe déul Spirei în București.

La 10 ore a. m. s'a oficiat în biserică dela Metropolie o Doxologie la care au asistat Maj. Sa regele încungiurat de casa sa civilă

și militară, dl P. S. Aurelian, ministru președinte, mai mulți ministrii, senatori și deputați, reprezentanții diferitelor autorități bisericesci, școlare, civile și militare și alt public distins și numéros.

După terminarea Doxologiei s'a făcut defilarea trupelor înaintea M. S. regelui în curtea Metropoliei.

M. S. regele a primit și de astădată multe felicitări din tóte părțile țerei.

Înălțătore a fost sărbarea acestei țile și în parlament.

La Senat a luat cuvântul președ. D. A. Sturdza, carele într'un discurs festiv, ascultat în picioare, a făcut mari elogii acelora, cari au contribuit mai mult la ridicarea României la regat, la bunăstarea și vađa ei de ađi, în deosebi regelui Carol și oștenilor săi, cari și au vrsat sângele pe câmpiile Bulgariei la 1877 și 1878 pentru lege, patrie și tron.

La cameră, dl Cazimir, ținend o frumoasă cuvântare de acelaș cuprins, depune un proiect de lege din inițiativa parlamentară pentru ridicarea unui monument național în memoria oșterilor și soldaților morți pe câmpul de rebel în lupta pentru independența patriei române.

Proiectul se primesce între aplause unanime și se dá numai decât secțiunii competente spre ulterioară afa-ere.

Tot în ziua această, Vineri s'au început ceremoniile pe pământul României pentru înmormântarea rămășițelor pămîntesci ale mult regretatului Alexandru Lahovari.

Plecat din Paris Vineri, la 7/19 Martie a. c., coseiugul a sosit la Viena numai Marți, la Budapesta Mercuri, la Orșova Joi, și la Verciorova, pe pământul României, Vineri la 11¹/₂ ore a. m.

Sicriul era acoperit de numérose coróne și flori dela membrii familiei, dela diferitele corporațiuni și dela amicii repausatului.

La stațiunea această rămășițele repausatului au fost primite de o delegațiune a județului Vélcea, ér mai târziu au sosit dnii gen. Manu, G. Gr. Cantacuzine și D. N. Capitănean, cari după terminarea unui scurt oficiu divin, au ținut fiecare câte un discurs fórté emoționat.

Tot cu așa mare pompă funebră a fost primit repausatul și la celelalte stațiuni și orașe pe unde a trecut până la București unde a sosit Sămbătă la orele 6 a. m.

Éta programa înmormântării lui Alexandru Lahovari.

1. Translațiunea rămășițelor mortuare dela Gara de Nord la Biserica Albă se va face Sămbătă la orele 9 dimineța.

2. Publicul va fi admis în biserică Sămbătă dela orele 10 dimineța până séra.

3. Corónele se vor depune la Biserica Albă Sămbătă tótă ziua.

4. Duminecă, 16 Martie, ziua înmormântării, la ameađi, biserică din cauza spațiului fórté restrîns, va fi accesibilă familiei, demnitarilor statului, dómnelor și delegațiunilor.

5. În biserică: Dómnele vor bine-voi a ocupa partea stângă a naosului, ér domni partea dréptă a naosului și amândoué laturele cathechumenului.

Jurul catafalcului urmész a fi lăsat cu totul liber pentru desfășurarea serviciului bisericesc.

6. Serviciul divin al înmormântării se va începe la óra 1 fórté precis, și va fi celebrat de I. P. S. metropolitul primat, asistat de Prea Sfințitul Nifon Ploesteanu și de clerul capitalei.

7. După cuvântări și dupa ce I. P. S. metropolitul-primat va fi dat cea din urmă bine cuvântare repausatului, pe când corul va intona cantecele: „Spune-mi Dómne sfirșitul meu“ se vor face omagiile repausatului dela drépta la stânga catafalcului, și în măsura deflării asistența va părăsi biserică.

8. Cortegiul se va forma în ordinea următoare.

1. Gendarmii călări, 2. Colivele, 3. Carrele cu coróne, 4. I-ul cor bisericesc, 5. Clerul oficiant, 6. Decorațiunile, 7. Corónele purtate, cu delegațiunile respective, 8. Al doilea cor bisericesc, 9. Carul funebru, 10. Familia și asistenții, 11. Trăsura Regală, 12. Trăsura familiai, 13. Armata, 14. Trásurile invitaților.

Până vom primi elte amănunte despre actul înmormântării, dăm să urmeze după „Epoca“ un articlu de ăiaru eșit din péna

repausatului, în care se exprimă asupra situațiunii din România după rezolvarea cestiunii metropolitane.

Éta-1:

„Tristia“.

Încep cu cuvântul cu care poetul Ovid exilat în recea și negurósa Tomi, printre Geți și Sarmați, intitula cantecele surghinătăței care nu era de cât un lung gemet pe care nu voirá să-l audă puternicii din Roma. Tristia e sigurul cuvânt potrivit cu ceea-ce se petrece în țera noastră de vre-o șecel luni de țile, și mai cu sémă dela nepomenit scandal cu mitropolitul primat. Nenorocirea unui om, fie el chiar al celui mai înalt obraz al unui stat, în cele din urmă este un cas isolat, care póté să induoseze pe amici și să facă să cugete chiar nepăsătorii și necunoscuții asupra întemplerilor omenesci.

Lucrul póté dară să se oprész aci și să nu trecă mai departe.

Dar nu mergé tot așa când cu ocaziunea unei asemenea întemplerii se desvlesce de o dată înainte ochilor, cari sciu să vază, întreg neantul unei organizațiuni politice, și, ce este mai mult, desertăciunea tuturor garanțiilor pe cari o națiune crede, că le a căpătat după atăția ani de luptă și răbdare.

Este tocmai ca și când un om, care s'a culcat séra într'o casă închisă, s'ar pomeni în mijlocul nopții în frig și vijelie, sub cerul liber, cu acoperișul luat pe sus de furtună.

În această nenorocită afacere, tot atât de nenorocită cred eu prin începutul cât și prin sfirșitul ei, s'a invederat pentru spiritul cel mai mărginit, că în România nu avem biserică, nu avem parlament, nu avem magistratură. Imi pare réu să turbur veselia amicilor mei conservatori. Imi pare réu să ridic glas de discordie în mijlocul armoniei generale apărute. Dar când n'aș fi de cât vox clamans în deserto, voiu spune adevér și viitorul imi va da dreptate.

Puțin importă, în adevér, ca capul bisericeii române să se numész Ghenadie Petrescu séu Gheorghian. Ceea-ce importă mult, este să seim dacă avem o biserică.

Puțin importă ca Stătescu să fie după Marghiloman și să fie înlocuit prin Șendrea. Importantul este a se sci, dacă mai avem o magistratură.

Cât pentru parlament, această instituție este căduță așa de jos, în cât aici nu începe întrebarea, fiind răspunsul dat de mult.

Tótă lumea se bucură de fericita rezolvare a chestiunii metropolitului primat. Și ce este mai curios, acei cari au născut fétul frumos, colectivității, se fericesc, că l'au îngropat. Dar ei nu simt, nenorocității, că din grópa réu închisă iese o duhóre, care umple aerul de pestilență, și că dacă s'a isprăvit chestiunea metropolitului Ghenadie, chestiunea bisericeii și a magistraturei s'au deschis, și cer o soluțiune radicală, dacă vrem ca națiunea română să se mări aibă un loc și un nume printre națiuni.

Colectivității sunt fericiti de soluțiune fiind-că, amenințați de a pierde budgetul și nenumărate gheșefturi pe cari le urmăresc dela cei mai mari până la cei mai mici, ei véd, că a trecut furtuna, că în locul firmei Sturdza s'a pus firma Aurelian și că societatea de comerț și exploatare își póté continua în linisce operațiunile sale mănóse.

Conservatorii sunt fericiti de soluțiune, dintr'un sentiment mai nobil și mai delicat. Acest sentiment este o ligitimă mândrie.

Excluși din parlament, fără a numera mai nici un glas în senat séu în cameră, prin mișcare energică, prin lupta pentru dreptate ei au resturnat după 13 luni un minister puternic, care se rezema pe unanimitatea pretinșilor reprezentanți ai națiunii, care avé armata, poliția și bătăuși.

Și, ceva mai mult: noul guvern a trebuit să vie la dinșii, și ori-cine simte, că fără cuvântul lui Lascau Catargiu, primatul Ghenadie n'ar fi făcut pasul desevérșit, care a resolat criza cu pace și bună înțelegere. Ori-ce iluziuni și-ar face d. Fleva, ale cărui merite și nobile sentimente nu le contestăm, nu d-sa era în măsură de a țice acest cuvânt și de a face semn valurilor turburate să reintre în matca lor.

Conservatorii se mai pot felicita, că mănole cari au clădit edificiul de infamie, l'au resturnat ele însuși.

Rehabilitarea metropolitului Ghenadie de conservatori séu de flevisti ar fi putut trece

drept revanșă de partid și rėsbunare politică. Făcută de înșii colectivității, ea este o strălucită reabilitare, o complectă și absolută retractare, o dreptate deplină.

Prin urmare, nu se putea un rezultat mai bun în aparență.

Însé, este un: însé.

Cine plătesce pagubele acestui rėșboiu victorios? Este cine-va. Acel cine-va se numesce justiția sinodală și justiția civilă, și plata este atât de grea, încât trebuie să întunece cu totul bucuria păcei.

Éta un sinod compus din 11 arhieriei și un mitropolit, care în Maiu osândesce pe primatul țerei ca eretic, abusiú, vinovat de simonie, și avend cu un ocaș nesce întunecóse legături, și același sinod, compus din aceeași ómeni, la Decembre spune, că tóte sunt minciuni, că pentru unele din aceste acușațiuni sinodul a eșit din competița sa și că pentru cele-alte minciuni nimic nu este dovedit.

Și cum se face această neauđită schimbare la față? Fost-a o nouă cercetare, discuție, apărare, acte, doveđi, martori? Nimic.

Precum primatul a fost osândit fără nici una din aceste forme séu garanții, tot astfel a fost achitat fără chiar a se căuta un pretext cât de slab la o așa minunată contrațicere.

Singura deosebire este, că dacă osândă s'a ticluit în 48 de ore, desvinovățirea a urmat în 24.

Nimic nu se schimbase însé. Același acusat, aceeași judecători, același capete de acuzare, același motive de apărare.

Ne înșelăm: se schimbase ceva; se schimbase guvernul. Sturdza-Poni au cerut condamnarea, condamnarea a pronunțat'o Sinodul.

Aurelian-Mirzescu au cerut achitare. Achitare s'a hotărít de Sinod.

De rușine, de conșciință, de lege, de credință, de frică de Dumnezeu nici vorbă.

Un guvern este pe pământ, și în cerur nimic.

Rușine, de țice-ori rușine!

Așa am ajuns, după 30 ani dela promulgarea constituțiunii și după 12 dela schimonosirea ei de réposatul întru fericire I. Brătianu, căruia i se ridică statuă de 300 de mii de lei.

Sé i fie memoria eternă!

Dar' magistratura lui Stătescu?

Stătescu găsesce un judecător după chipul și asemenarea sa, Vasiliu. Acest om, care primesce o plângere dela înaltul Prelat, că a fost calumniat, face o instrucțiune severă, nu în contra acusatului, ci în contra jeluitorului.

Procedare cu totul nouă. El uită că în procesele de presă atât instrucția cât și judecarea procesului este orală și se face înainte juraților, și că dînsul n'avea decât rolul de a transmite dosarul; séu în cauzele unde citațiunea directă este permisă, rolul instrucțiunii este cu totul mărginit, putem țice chiar inexistent.

Nu numai această slugă își însușesce niște atribuțiuni pe care nu le are, se substituie juraților, dară încă face cea mai odiosă cercetare, falsificand fără rușine depozițiunile martorilor și tratand pe jeluitor nu numai ca acusat, dar' chiar ca criminal dovedit.

Aci camera de punere sub acușațiune a Curtii a desființat această neomenie. S'ar părea dar că mai sunt ceva garanții și ceva neatfîrnare cel puțin la justiția civilă.

Dar pentru ce nu s'a făcut această înainte de schimbarea guvernului? Pentru-ce nu numai Prelatul, dar, nici-unul din avocații săi n'au îndrăsnit, cât Stătescu era ministru, să ducă pricina la Curte? Pentru-ce se perduse chiar terminul de recurs, și a trebuit o subtilă și binevoitoare interpretare pentru a puté sfărîma actul infam al lui Vasiliu! Fîndcă, trebuie să o spunem, nimenea nu a avut încredere în neatfîrnarea Curtii din București cât a fost Stătescu, și nimenea nu s'a îndoit de reformarea ordonanței, îndată ce s'a reformat ministerul.

Póté că bănuiala era de astă-dată nedreptă. Póté Curtea este mai bună decât reputațiunea ei. Dar' această absolută nefcredere în cinstea și neatfîrnarea celor mai înalte trepte judecătorești, nu este un simptom îngrijitor al spiritului public la noi?

Cât pentru adunătura care pörtă numele de parlament și care a aclamat pe

Sturdza și pe Stătescu, când gonău pe metropolitul Ghenadie, și care primesce pe Aurelian și pe Măzescu cu aceleași voturi de încredere, când îl proclamă nevinovat; care a votat ca Metropolit pe Georghian, dar care cu aceeași unanimitate ar fi votat pe Partenie, — nu sunt cuvinte pentru a o înfiera. Acolo este o colectivitate de oameni de afaceri, cari trafică cu funcțiunile, cu instituțiile de binefacere și de credit, cu procesele, cu lucrările publice de tot felul.

Di Sturdza a știut să adune și să întrunescă tot ce este mai perdat, mai corupt și mai nemernic în nărul românesc.

Colecțiunea este completă.

Etă dar biserica, justiția și parlamentul din anul 1896 judecați nu de cătră noi, dar de propriile lor fapte.

Acastă afacere a Metropolitului Primat a fost ca un fel de fulger, care luminează un moment o noapte întunecată pe o cărare rățecită și arată nenorocitului călător totă adâncimea prăpastiei și grozăvia pericolului.

Este ceva putred în regatul Danemarcei, dicea Hamlet. Oare trebuie noi să dăcem: totul este putred în regatul României?

Nu! Noi credem, că în fundul inimei poporului român a mai rămas încă simțul dreptății și al cinstei. Și el s'a manifestat în mod strălucit când mii de oameni, împinși printr'un nobil și desinteresat simțământ, s'au ridicat în favoarea prelatului asuprit și au cerut dreptatea pe care până în cele din urmă au obținut-o pe cât s'a putut, cu prețul sângelui lor, pe care ei l'au vârsat cu generositate.

Dar poporul vede răul actual și se ridică în contra lui cu porniri impulsive. El însă nu pôte pătrunde nici cauzele acestui rău, nici mai cu seamă agăsi mijlocele de îndreptare și de vindecare.

Acăsta este tréba oamenilor de stat demni de acest nume. Să dea Dumnezeu ca unii să-și părăsescă micile ambițiuni personale, ca alții să se convingă, că legile de interes material și de gospodărie politică, deși foarte folositoare, nu sunt unicul scop la care trebuie să se gândescă un guvern, România nefiind o fermă model, nici o uzină.

Să se unescă cu toții, să se cugete, să se convingă, că o societate, ale cărei organe oficiale 'au arătat în astfel de grad lipsite de

neafîrnare, de conștiință și de consecință, de cinstă și chiar de rușine, este bolnavă, foarte bolnavă.

Este dar timp să se pue pe lucru toți căți încă nu desnădăduesc de viitorul națiunii române.

Un vechiu conservator.

Noutăți.

Osândit. Domnul avocat din Orșova Petru Călcunariu a fost osândit din partea tribunalului reg. din Lugos la 5 zile închisore și 50 fl. amendă. Domnia sa a fost acusat din partea pretorului din Teregovaluervald Hugo pentru vătămăre de onore.

Alt proces politic a început să se pertracteze în 23 a l. c. înaintea tribunalului din Biserica-Albă. Procesul e intentat de Iacob Molin. Acest renegat acasă pe preotul din Comoriște, Ioachim Dabiciu, pentru calomnie, agitare contra festivităților milenare și contra ungurilor, și pentru nesubordinare față cu organele politice; — ér pe preotul Strimbec tot din Comoviste pentru agitare contra ungurilor. Apărător e avocatul Novac din Biserica-Albă.

Necrológe. Elisabeta Orban, născută Hangan ca soție; Cornelia și Victoria ca fice; Constantin, Ioana și Ludovica ca frați; Iacob și Palagia Hangan ca socrii; Iacob Buzdug paroch și soția Todora ca unchi; Simeon Monda protopresbiter, Dr. Andreiu Monda, medie în Sângeorgiu și Iacob Monda învățator pensionat, Leon și Ioan Buzdug, ca veri: în numele lor și a tuturor consăngenilor și cunoscuților, cu inima frântă de durere fac cunoscut, că prea iubital lor soț, tată, frate, ginere, nepot și văr *Ioan Orban*, paroch gr.-or. în Borgo-Suseni, membru în scaunul protopresbiteral al tractului Bistrița, membru în comitetul și epitropia protopresbiterală etc. după un morb greu și îndelungat a adormit în Domnul în 27 Martie st. n. a. c. în al 37-lea an al etății și în al 9-lea an al preoției și a fericitei sale căsătorii. Rămășițele pămăntesci se vor înmormenta Luni în 29 Martie st. n. a. c. la 2 ore după amiazi în cimiteriul din loc. Borgo-

Suseni, la 27 Martie st. n. 1897. Fie-i țărina ușoră și memoria eternă!

— Dr. *Nicolae Dima*, după o lungă suferință împărtășit cu sfințele Taine, a încetat din viață în 16 (28) Martie la orele 11 3/4 a. m. în etate de 51 ani. Îl jelesc neconsolabili Zoe v. d. N. Dima, ca mamă; frații: Panteleimon și George dimpreună cu soția sa Maria născută Bologa, nepoți și nepote. Rămășițele pămăntesci se vor înmormenta Marți în 18/30 Martie la orele 3 p. m. din paraclisul bisericeii sf. Nicolae din Scheiu. Brașov, în 16/28 Martie 1897. Fie-i țărina ușoră și memoria binecuvântată!

De ale „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“. Din cercurile Reuniunii se vestesc, că comitetul central va duce în îndeplinire Duminecă, la 4 Aprilie n. plantarea pomilor altoiți (meri pătuh) dăruiti membrilor cu locuința în Sibiul. Cu ocazia plantării se vor da instrucțiuni folositoare din pomărit. În același timp aflăm, că proxima întrunire agricolă o va ține comitetul în comuna Bendorf, Duminecă la 11 Aprilie a. c.

Nr. 522/897. [36] 2—3
Publicare de licitațiune.

În scopul clădirii unui edificiu pentru judecătoria cercuală reg. și oficiul cărților funduare în Seliște, se escrie prin acăsta o pertractare cu oferte închise pe 12 Aprilie a. c. la 10 ore a. m. la primăria comunei Seliște.

Preliminarul de spese cu material cu tot se ureă la suma de 24.324 fl. 67 cr.

Planul și preliminarul de spese sunt puse spre vedere publică, până în 7 Aprilie a. c. la oficiul reg. de clădire din Sibiu și din 8 Aprilie încóce în cancelaria primăriei comunale din Seliște, unde se pot vedea în orele de oficiu.

Ofertele se pot face pentru lucru cu material brut cu tot, ori separat.

Ofertele sunt a se înainta până la óra defiptă subsemnatei primării comunale și sunt a se provedea cu 5% vadiu, socotit după suma preliminată.

Representanței comunale i se rezervă dreptul de a alege între oferenti.

Seliște, în 24 Martie 1897.

Primăria comunală:
Nicolau Hențiu,   **Nicolau Sirbu,**
notar.   primar.

Banca generală de asigurare mutuală „Transilvania“.

A XXVIII-a adunare generală ordinară

va avé loc Duminecă în 11 Aprilie n. a. c. la 11 óre înainte de prânț, în sala de ședințe a comunității orașenesci (Curtea sfatului, strada Măcelarilor Nr. 2).

Obiecte de pertractare sunt:

1. Darea de sémă despre afacerile anului 1896.
2. Raportul comitetului de supraveghiare.
3. Intregirea consiliului administrativ.
4. Propuneri incurse.
5. Sortiri de obligațiuni a fondului de întemeiere.

Sibiu, în 6 Martiu 1897.

Direcțiunea.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobré 1896.

Budapesta — Predeal										Budapesta — Arad — Teiuș													
Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat	Tr. de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane				
10.—	8.05	—	8.05	2.—	1.55	1.55	1.55	7.20	6.20	—	—	10.—	8.05	—	pl. Viena	sos.	6.20	7.20	—	—			
8.30	2.15	3.15	5.45	9.15	5.45	7.40	7.—	1.50	6.20	—	—	8.05	1.55	10.—	↓ Budapesta	↑	7.20	1.10	6.10	—			
11.21	4.16	6.52	9.02	11.12	2.24	5.31	3.37	11.44	3.35	—	—	10.56	3.49	1.—	↓ Szolnok	↑	4.14	11.19	2.49	—			
1.33	5.48	—	11.33	12.47	12.03	3.56	1.19	10.03	1.34	—	—	—	3.55	6.52	6.05	sos. Arad	pl.	11.20	8.18	9.35	—		
3.42	7.08	—	1.48	2.11	—	2.37	11.04	8.43	11.32	—	—	2.30	4.30	7.02	6.30	pl.	sos.	10.50	8.08	8.55	6.54		
3.58	7.15	—	2.06	2.18	—	2.30	10.44	8.39	11.17	—	—	2.44	4.42	—	6.41	↓ Glogovaț	↑	10.38	—	8.43	6.41		
4.38	7.48	—	3.03	2.50	—	2.01	10.07	8.11	10.42	—	—	3.14	4.42	—	7.01	↓ Gyorok	↑	10.14	—	8.18	6.12		
5.20	8.18	—	3.45	3.26	—	1.34	9.30	7.46	10.08	—	—	3.31	5.04	—	7.12	↓ Pauliș	↑	10.—	—	8.05	5.56		
5.48	—	Tren micst	4.06	—	Tren micst	—	9.10	—	9.50	—	—	3.58	5.15	—	7.28	↓ Radna-Lipova	↑	9.46	7.29	7.52	5.40		
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17	5.48	12.52	8.32	7.08	9.19	—	—	4.30	5.33	7.46	7.51	↓ Conop	↑	9.15	—	7.22	5.02		
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50	4.59	12.20	7.54	6.39	8.37	—	—	4.50	5.57	—	8.07	↓ Bérzava	↑	8.57	—	7.05	4.44		
8.07	—	5.05	6.24	—	4.59	12.20	7.54	6.39	8.37	—	—	5.40	6.13	—	8.07	↓ Soborșin	↑	8.15	6.34	6.25	3.35		
8.34	10.37	6.14	6.59	5.55	4.59	12.20	7.54	6.39	8.37	—	—	—	6.58	8.48	8.47	↓ Zam	↑	7.41	6.08	5.50	—		
8.49	11.10	—	8.40	6.11	—	—	6.54	—	7.37	—	—	—	7.27	9.07	9.16	↓ Gurasada	↑	7.16	—	5.23	—		
9.06	11.27	—	9.09	6.27	—	—	6.54	—	7.37	—	—	—	7.53	—	9.42	↓ Iliia	↑	7.06	5.45	5.13	—		
10.12	12.30	—	10.40	7.27	—	—	6.13	5.23	7.—	—	—	—	8.08	9.31	9.58	↓ Branicica	↑	6.43	—	4.49	—		
10.42	12.57	—	11.25	7.50	2.23	11.01	5.24	4.35	6.45	—	—	—	8.26	—	10.16	↓ Deva	↑	6.20	5.19	4.25	10.52		
11.01	1.09	—	11.49	—	—	—	5.02	4.14	6.27	—	—	—	8.52	9.57	10.42	↓ Simeria (Piski)	↑	6.05	5.07	4.10	10.35		
11.09	1.16	—	11.59	—	—	—	5.02	4.14	6.27	—	—	—	9.06	10.18	11.11	↓ Orăștia	↑	5.19	4.39	3.31	9.51		
11.31	1.36	—	12.29	8.17	—	—	9.24	3.47	5.18	—	—	—	9.52	10.37	11.36	↓ Șibot	↑	4.55	—	3.10	9.27		
11.48	1.54	—	12.55	8.33	—	—	8.54	3.06	4.43	—	—	—	10.16	—	11.57	↓ Vințul de jos	↑	4.34	—	2.49	9.03		
12.05	—	—	1.30	8.38	—	—	—	2.49	4.27	—	—	—	10.40	—	12.19	↓ Alba-Iulia	↑	4.17	3.57	2.28	8.47		
12.33	—	—	2.08	—	—	—	8.23	2.17	3.59	—	—	—	11.01	11.18	12.32	↓ Teiuș	pl.	3.43	3.33	2.—	8.11		
12.47	—	—	2.27	9.09	—	—	8.06	1.55	1.17	—	—	—	11.30	11.40	1.05	—	—	—	—	—	—	—	
1.18	—	—	3.11	9.29	—	—	7.59	1.29	3.06	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.34	—	—	3.31	9.42	—	—	12.55	—	2.40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.13	—	—	3.46	9.44	—	—	7.30	12.40	2.26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.32	—	—	4.08	9.59	—	—	7.09	12.01	1.54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.04	—	—	4.45	10.22	—	—	6.56	11.41	1.35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.40	—	—	5.27	10.51	—	—	6.54	11.14	1.01	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.03	—	—	6.12	11.12	—	—	6.41	10.55	12.45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.34	—	—	7.59	12.26	—	—	6.20	10.21	12.16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.12	—	—	8.37	12.58	—	—	5.53	9.42	11.40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.41	—	—	9.07	1.15	—	—	4.27	7.45	10.03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7.16	—	—	9.40	1.34	—	—	3.53	7.02	9.25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.—	—	—	10.25	2.09	—	—	3.37	6.36	9.01	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	11.—	—	—	2.19	—	—	3.16	5.58	8.28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	12.26	—	—	3.01	—	—	2.45	5.08	7.48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1.11	—	—	3.31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	8.30	—	—	9.30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Notă: Órele însemnate în sténga stațiunilor sunt a se ceti din sus în jos cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerele cele grase însemnă órele de lópte.